

Cathy Kelly

Senos
paslaptys

Alma littera

Pirmas skyrius

Jei galėtų pasveikinti, Vasaros gatvė sutiktų jus išskėstomis rankomis ir su garuojančia arbata.

Jau lygiai trisdešimt metų Kristė Devlin gyveno šios gatvės viduryje, mažame, bet dailiame raudonų plytų name, kuris spindėjo kaip vertingiausias akmuo gražių brangakmenių vėrinyje.

Vasaros gatvė lanku rietėsi pusę mylios nuo kryžkelės – gatvių sankirtoje buvo įsikūrusi kavinė, o priešais ją stūksojo apiblukęs rausvas namas, kadaise dažytas braškinių ledų spalva.

Pamačiusi tą nuostabų gatvės linkį, kur klevai tarsi gerosios tetulės gobė kelią, Kristė iš karto suprato: tai vieta, kurioje ji su Džeimsu galėtų užauginti vaikus.

Kaip greitai prabėgo trisdešimt metų, pagalvojo Kristė tą gražų balandžio rytą ruošdamasi apie namus, purtydama dulkes, šluostydama, tvarkydama.

Saulė skaisčiai švietė pro langus ir atrodė, kad namas sklidinas tylaus pasitenkinimo. Šiandien Kristei nereikėjo niekur skubėti. Ji mėgo savo darbą – dirbo dailės mokytoja Šv. Uršulės vidurinėje mokykloje, bet neseniai susimąžino pamokų krūvį ir mėgavosi papildomu laisvu laiku.

Jos šunys, nykštukinės taksės Tilė ir Raketė, praeitame gyvenime, matyt, karališkos būtybės, po rytinio pasivaikščiojimo miegojo ant vėsių virtuvės plytelių. Tyliai grojo radijas, o sena tarškanti kavavirė rodė, kad kava jau beveik paruošta. Kristės pasaulyje viskas turėjo būti gerai.

Taip ir buvo – jeigu ne įkyrus nerimo jausmas. Jis kirbėjo pasąmonėje nuo to laiko, kai šeštą ryto ją pažadino už miegamojo lango sklindantis džiaugsmingas paukščių čiulbėjimas.

– Sveikinu jubiliejaus dieną, – po pusvalandžio suskambėjus žadintuvui sušnibždėjo mieguistas Džeimsas. Jis apsivertė lovoje, norėdamas ją apkabinti, bet pamatė, kad tarp jų įsispraudusi Tilė. Šunys turėjo miegoti ant velvetinių kimštų grindų pagalvėlių, bet Tilė labai mėgo patogiai įsitaisyti tarp šeiminkų antklodžių. Džeimsas pakėlė išižeidusį šunį ir permetė už savęs, o pats prisiglaudė prie Kristės. – Šiandien jau trisdešimt metų, kai čia atsikraustėme. O aš vis dar nesudėjau grindų palėpėje.

Kristė, jau pabudusi ir kovojanti su stipriu jausmu, kad kažkas ne taip, turėjo nusijuokti. Viskas buvo kaip įprasta. Tikriausiai jai vaidenasi.

– Tikiuosi, grindys bus baigtos dėti šį savaitgalį, – atsakė ji balsu, galinčiu nutildyti triukšmingiausią Šv. Uršulės mokyklos klasę. Ne, jai netekdavo tramdyti nepaklusniųjų. Kristės meilė menui buvo stipri ir magiška, todėl persiduodavo daugeliui jos mokinių.

– O ne, ponija Devlin, – pamėgdžiodamas mokinės balsą, pradėjo maldauti Džeimsas. – Neturiu jėgų. Be to, šuo vis suėda mano namų darbus.

Lekuodama Tilė įžūliai grįžo ir stengėsi vėl jaukiai įsitaisyti lovoje.

– Toks šunėkas šiuose namuose būtinais suės visus namų darbus, – pridūrė Džeimsas.

Kristė sugriebė šiltą, švelnią Tilę ir prisiglaudė tyliai niūniuodama.

– Atrodo, tu myli tuos šunis labiau negu mus visus, – parzino vyras.

– Žinoma, – atsiliepė ji. Kristė matė, kaip jis meiliai kalbindavo Tilę ir Raketę, kai manydavo, kad niekas nemato. Džeimsas buvo aukštas, vyriškas, tačiau turėjo minkštą širdį. – Vaikai užauga ir nebenori glamonių, o šunys visada kaip mažiukai, – pridūrė ji, švelniai kutendama Tilei pažastis. – Juk tu nešokinėji man aplink kojas inkšdamas iš džiaugsmo, kai grįžtu namo iš darbo, ar ne tiesa?

– Nežinojau, kad tu to nori, – jis pamėgino kelis kartus suloti. – Jei taip padarysiu, ar pašnibždėsi man kelis meilūs žodelius?

Kristė pažvelgė į vyrą. Jo galvos jau nebedengė šviesių plaukų kupeta, ji buvo išretėjusi ir žilstelėjusi, jo veidą, kaip ir jos, buvo pradėjusios vagoti švelnios raukšlės, tačiau Džeimsas vis dar mokėjo priversti Kristę nusišypsoti.

– Gal, – atsakė ji.

Trokdama prisidėti prie linksmybių, ant miegamojo grindų suinkštė Raketė.

Džeimsas išlipo iš lovos ir paėmęs užkėlė ją ant antklo dėės prie šeiminkės, šioji iš karto buvo apiberta šuniškais bučiais.

– Tikiuosi, kitame gyvenime man pavyks tapti vienu iš tavo šunų, – pasakė jis, eidamas į vonios kambarį nusiprausti po dušu.

Kristė krūptelėjo.

– Kad man daugiau taip nekalbėtum, – tarė ji, bet Džeimsas jau buvo uždaręs duris.

Trisdešimt metų šiame name. Kaip galėjo laikas taip greitai prabėgti?

– Man čia labai patinka, – pasakė ji Džeimsui pirmąją dieną, laukdamasi antrojo sūnaus, Šeino, ir stovėdama priešais trisdešimt ketvirtuoju numeriu pažymėtą namą, kurį jie išgailėjo įsigyti, nes jam reikėjo, kaip šmaikščiai pateikė nekilnojamojo turto agentas, „lašelio remonto“.

– Ar ne geriau tiktų tariamai Tiudorų epochos namas už septynių gatvių? – paklausė Džeimsas, tvirtai laikydamas mažąjį Etaną už rankutės. Tuo metu trejų metų ir trijų mėnesių Etanas labiausiai mėgo šokinėti ant savo lovos ir išsprūsti iš tėvų rankų į pilną pavojų kelią.

Kristė klausiamai pažvelgė į vyrą.

Sodelis priešais tą apgriuvusį namą buvo gudronuotas, o užpakaliniam lakstė du pikti šunys, nekreipiantys dėmesio į Kristės instinktyviai atkištą ranką. Viename antro aukšto langų matėsi plytos dydžio skylė, ir kai Džeimsas juokais paklausė nekilnojamojo turto agento, kodėl ten nėra bokštelio su išlindusiu automatu AK-47, Kristė vos susilaikė nepradėjusi juoktis.

– Laikyk mane senamade, – tarė ji Džeimsui, – bet man labiau patinka Vasaros gatvė ir šis namas.

Nors trisdešimt ketvirtasis ir buvo akivaizdžiai apgriuvęs, atrodė, kad jo plytos sleidžia šilumą, o vitražinio erkerio langas virš skliautinio priebučio buvo sveikut sveikutėlis.

Iš ten, kur stovėjo, Devlinams matėsi Vasaros gatvės kavinė mėlynai ir baltai ruožuotomis markizėmis ir dažytu paviršiumi. Ant šaligatvio stovėjo baltos kėdės ir trys maži staliukai su gėlėmis jūros mėlio staltiesėmis – lyg tiesiai iš Sorento* balkonų.

Kavinės pusėje driekėsi eilė sublokuotų namų, tarp kurių buvo įsiterpę keli atskiri namai, taip pat aštuoni buvę gele-

* Vienas gražiausių ir romantiškiausių Italijos kurortų, žinomas jau nuo senovės Romos ir Graikijos laikų.

žinkieliečių namukai su dailiai raižytomis atbrailomis. Paskui rikiavosi raudonų plytų (kaip ir Devlinų) namai, penki ketvirtojo dešimtmečio vienaukščiai namai ir galiausiai keletas vienaukščių su rūsiu. Kitoje Vasaros gatvės pusėje – taip pat sublokuoti namai, namukai ir nedidelis, beveik vieno hektaro plotą užimantis parkas, kuriame stovėjo orkestro pakyla su kolonomis, senas geležinkelio paviljonas bei mažytis balandžių pamėgtas ir apterštas fontanas.

Abipus gatvės augančius klevus saugojo spalvingų augalų gyvatvorės, o tokių įvairių namų durys buvo nudažytos labai ryškiais atspalviais: žydrais, puansetijų skaisčiai raudonais ir medaus gintariniais.

Kristė visada prisimins, ką padarė Džeimsas, kai ji pasakė, jog jai labai patinka tas namas. Jis apkabino ją laisva ranka ir stipriai priglaudė prie savęs.

– Tuomet mums reikia jį įsigyti, – pasakė jis.

Jie net neužėjo į vidų.

Vėliau pasakodama nustebusiems žmonėms, kad nutarė pirkti namą Vasaros gatvėje neperžengusi jo slenksčio, Kristė paaiškino, jog iš karto pajuto esanti reikiamoje vietoje. Namai yra daugiau nei sienos.

– Dėl gerai pastatyto raudonų plytų namo niekada neapsigausi, – protingai pasakė Džeimso brolis, kai atsibodo tos kalbos apie pojūčius.

Iš tiesų namas buvo gražiai proporcingas, tik labai varganai atrodantis, panašus į elegantišką poniją, kuriai atėjo sunkus metas, bet kuri kas rytą blizgina laiptelius prie lauko durų, nors nebegali sau leisti nusipirkti pieno į arbatą.

Tačiau Džeimsas ir Kristė žinojo, kad juos apsispręsti priverstė ne tik tinkamos proporcijos ar svetingos vario spalvos laukujės durys. Kristė tiesiog suprato, kad tai jiems skirti namai, o Džeimsas mokėjo pasitikėti žmonos nuojauta.

Po mėnesio Kristė, Džeimsas ir Etanas įsikraustė ir tapo išdidžiais apgriuvusio namo su keturiais miegamaisiais, viena vonia, naudoti nebetinkama virtuve bei drugelių užvaldyto sodo savininkais.

Tuo metu gatvės gale dar nestovėjo trijų aukštų daugiabutis ir nekildavo nedraugiškų nesutarimų dėl automobilių vietos, nes, laimė, dauguma šeimų turėjo tik po vieną automobilį. Tai buvo laikai, kai parkas dar nebuvo paverstas ryškiomis spalvomis dažyta žaidimų aukšte, kurioje mažyliai krykštauja iš džiaugsmo ar ginčijasi dėl eilės šliuožti žemyn.

Kristė vesdavosi Etaną ir Šeiną į parką pažaisti. Dabar gerai prižiūrimais takeliais ji vedžioja Raketę ir Tilę. Jos dvi gražios anūkės Saša ir Fifė atvežamos į parką vaikiškais vežimėliais – pustrėčių metukų Saša mėgsta pulti prie fontano, lyg norėtų jį išokti. Visai kaip jos tėtis, meiliai pagalvoja Kristė.

Etanas visada buvo labai energingas. Nuo pat gimimo akimirkos įnirtingai kibo į gyvenimą. Ir dievino Vasaros gatvę.

– Geriau iš karto išsiimkime vejapjovę, – pasakė Džeimsas pirmąją dieną, kai Etanas nubėgo į sodą džiugiai šūkaudamas ir jo šviesiaplaukė galvutė beveik dingo aukštoje žolėje. Furgonas, kurį jie išsinuomojo daiktams pervežti, stovėjo įvažos keliuke; turėjo ateiti draugai, pasisiūlę padėti pernešti sunkius daiktus. Šią akimirką jie buvo tik trise. – Čia kaip džiunglėse.

– Čia irgi kaip džiunglėse, – ironiškai pareiškė Kristė, žiūrėdama į virtuvės kampą, kuriame tarp besilupančio šlykščiai geltono tinko matėsi pajuodusi siena. – Pasakyk man, kad čia nebuvo tiek pelėsių, kai mes žiūrėjome. Mums reikėtų pasikviesti ne architektą, o infekcinių ligų kontrolės tarnybą, kad jie apžiūrėtų namą.

– Manai, mus miegančius suris kenksmingasis namų grybelis?

Kristė meiliai nusišypsojo vyrui, iš kurio sūnus paveldėjo šviesius plaukus ir linksmą būdą. Net ir kenksmingo grybelio fone Džeimso akyse švietė išdidumas įsigijus nuosavą būstą.

– Tikriausiai. O dabar gal eisi išgelbėti Etaną, ar man reikės nešti penkių mėnesių nėštumo svorį paskui jį?

Aukšta ir gana liekna, ji lengvai nešiojo Etaną, jos pilvukas atrodė atsikišęs kaip nedidelis krepšinio kamuolys, kurio iš užpakalio net nesimatė. Šį kartą jos liekna figūra buvo tolima praeitis, ji jautėsi kaip milžiniškas iš visų pusių vienodai didelis raižytas pudingas.

Pasak jos sesers Anos, tai buvo „antrojo vaiko“ sindromas, kai visi raumenys atsileidžia, bet Kristė žinojo, jog čia greičiausiai kaltas jos nepaaiškinamas noras šlamšti didžiules porcijas ledų su gruzdintais bananais.

– Einu ir išgelbėsiu jį, mano drūtuole, – atsakė Džeimsas, uždėdamas ranką jai ant išsipūtusio pilvo. – Nenoriu, kad pavargtum ir neturėtum jėgų šį vakarą krikštyti mūsų namo, – ir dviprasmiškai nusišypsojo.

Kristė pratrūko juokais. Dėl nėštumo keliamo nuovargio ji devintą valandą dažniausiai jau miegodavo ir net statinė afrodiziakų nebūtų galėjusi jos sužadinti. Tačiau ji pasigailėjo vyro, pamačiusi jo akyse vilties žvilgsnį.

– Bet pirmiausia masažas, – pradėjo derėtis ji. Kristė nežinojo, kodėl jos nugara buvo erogeninė zona. Tačiau miklios, skausmą malšinančios Džeimso rankos visada sukeldavo jai norą mylėtis.

– Sutarta.

Gyvenimo tokiame apleistame name privalumas buvo tas, kad Kristei nereikėjo nerimauti dėl Etano piešimo spalvotomis kreidelėmis ant sienų; tačiau jis buvo bebaimis alpinistas, todėl jai dažnai tekdavo vaduoti jį iš senų baldų, mat tik tokiems įsigyti jiems pakako pinigų. Namų trūkumas buvo tas,

kad ilgai nesisekė atsikratyti drėgmės, o trupantis tinkas nuo lubų valgant byrėdavo į lėkštes.

Dabar, po tiek metų, Etanui buvo trisdešimt treji, Šeinui beveik trisdešimt, o Kristė jau dukart močiutė.

Ilgai tamsūs plaukai, kuriuos ji visus tuos metus nešiojo surišusi į uodegą, dabar buvo nukirpti iki smakro ir sugarbanti, o jų sidabriškas baltumas paryškino jos rusvos spalvos odos šilumą ir tamsius, lenktus antakius.

Kristė vis dar ryškino akis, žavingai kilstelėdama gelsvai žalsvą liniją ties kampučiais, tik senuosius tepamus dažus, su kuriais užaugo, buvo pakeitusi šiuolaikiškesniu stebuklingu išsukamu pieštuku. Ji mėgo naudotis naujovėmis, tikėdama, kad prisirišęs prie senienų toks ir atrodai.

Virtuvė irgi neatspindėjo savo amžiaus. Pasiekusi trečią inkarnacijos laipsnį, ji švietė ryškiomis spalvomis – anksčiau sendinta pušis, o dabar šiuolaikiškas klevas. Sunkus jos rankų darbas pavertė sodą medaus spąstais tingioms bitėms – jos visą vidurvasarį skraidydavo nuo vienos rūšies levandų prie kitos.

Dabar, paskutinėmis balandžio dienomis, senoji prancūziška rožė, kurią Kristė puoselėjo pergolei* apauginti, išleido pirmuosius baltus muskusinio kvapo žiedelius. Jos sodas buvo taip rūpestingai prižiūrimas, kad rožės pražysdavo mažiausiai mėnesiu anksčiau negu turėtų, ir ji galėdavo užuosti jų kvapą pro atvirą langą, kai stovėdama virtuvėje plaudavo pusryčių indus.

Krapštydama prie baltos lėkštės prilipusius skrebučių trupinius, Kristė mėgino racionaliai sau paaiškinti graužiantį nerimą.

* Vijokliniais augalais apaugusi sodo pavėsinė.

Sukaktys sužadina senus prisiminimus, ir tiek, tikriausiai.

Kristė buvo tokia laiminga tuos trisdešimt metų. Beveik palaiminga. Tik kartą jos vedybinis gyvenimas ko nežlugo ir, panašiai kaip sugauni krintančią taurę ir neleidi jai sudužti ant grindų, Kristė išvengė nelaimės. Nuo to karto liko mažytis įtrūkimas, kurio, be Kristės, niekas negalėjo matyti. Tad neturėtų jos jaudinti, tiesa?

Ne, tvirtai nusprendė ji, dėdama nuplautą lėkštę į džiovyklę. Visa tai liko praicityje.

Ji žinojo, kad yra laiminga. Džeimsas tebėra toks pat geras vyras kaip tas, už kurio ji ištekėjo. Iš tikrųjų – dar geresnis. Metams bėgant jie suartėjo, o ne nutolo, kaip tai nutinka kitoms poroms. Kristė pažinojo daug savo amžiaus žmonių, kurie liko susituokę, bet, be pagiežos ir senų vestuvinių nuotraukų, neturėjo ko daugiau parodyti. Jie bambėjo ir kivirčiojosi, versdami visus aplinkui jaustis nejaukiai. Kam taip vargti, svarstė Kristė.

Ar ne geriau būti laimingiems atskirai, o ne kankintis kartu? Jai atrodė, kad jei, sergėk Dieve, jos ir Džeimso santuoka subyrėtų, jiedu galėtų išsiskirti oriai ir gyventų toliau.

– Lažinuosi, kad tu taip nepadarytum, – kartą pasakė jos sesuo Ana baigiant vakaroti mažoje sodo terasoje, kai vyno taurės jau buvo tuščios ir pokalbis pakrypo apie „kas, jeigu...“ – Nebūtų nieko oraus. Esu tikra, vieną naktį nudurtum Džeimsą sodo žirkklėmis, palaidotum po rabarbarų krūmu ir būtum patenkinta sulaukusi puikaus derliaus!

– Ak, Ana, – tarė Džeimsas, dėdamasis įsižeidęs. – Kristė niekada taip nepasielgtų, – jis nutilo dėl akių, apžvelgdamas žmonos taip dievinamą sodą. – Reikėtų patręšti alyvmedį, o ne rabarbarus. Ji ten mane pakastų.

– Jūs abu klystate, – geraširdiškai paprieštaravo Kristė, siekdama paspausti ranką svainiui Rikui. – Palaidosiu Džeim-

są štai čia – po plytelėmis, o tada mudu su Riku dingsime tamsoje.

– Jei man liks šis namas, – tarė Ana atsistodama, – judu galėsite daryti, ką tik norėsite.

Kristė žinojo, kad jų namas gražus. Vienas puikiausių Vasaros gatvėje. Jos meniniai gabumai pavertė jį gražiu ne tik iš išorės, bet ir iš vidaus.

– O kad mama su tėčiu galėtų pamatyti šią vietą... – liūdnai susimąščiusi tarė Ana, kai seserys apsikabino atsisveikindamos koridoriuje, kuriame Kristė buvo pakabinusi nespaltotas šeimos nuotraukas šalia šešių vilkdalgius vaizduojančių akvarelių. Ji jas pardavinėdavo, norėdama užsidirbti pinigų Vasaros gatvės namo paskolai išmokėti.

– Tėčiui čia nebūtų patikę, – linksmai nusijuokė Kristė. – Jis pasakytų: pernelyg meniška.

– O ne, – paprieštaravo Ana, penkiasdešimt ketverių ir šešeriais metais jaunesnė. – Jam būtų patikę, nes čia visiškai nepanašu į namą Kilšandroje.

Ten jos užaugo, mažame rytinės Airijos pakrantės miestelyje, kuris niekada nebūna jokių kelionių tikslas, – automobiliai visada pravažiuoja jį pakeliui į kur nors kitur.

– Ne, į Kilšandrą jis nepanašus, – sumurmėjo Kristė. Namas nepriminė gimtinės, ir tai buvo vienas geriausių dalykų.

Praeities prisiminimai atgaivino jos nerimą.

– Nenoriu galvoti apie praeitį, – suirzo Kristė. – Dink iš mano minčių.

Ji suprato, kad ištare šiuos žodžius garsiai, nes šunys sunerimę žvelgė į ją.

Suplovusi indus, Kristė įsipylė į puodelį kavos nusinešti į sodą, kol žiūrės dienos darbų sąrašą. Reikėjo nupirkti maisto produktų, sumokėti sąskaitas, išsiųsti kelis laiškus, bloknote prie telefono visas puslapis buvo prirašytas pavardžių, į kurių

skambučius reikės atsakyti... ir tada ji pajuto keistą, bet pažįstamą nerimo bangą. Kaip audros debesį, pasirodžiusį mėlyname danguje ir grasinantį didele liūtimi. Šį kartą tai buvo ne švelnaus nerimo kibirkštėlė, o tikras pavojaus signalas.

Iš Kristės rankų ant plytelių iškrito porcelianinis puodelis. Besisukinėjančios aplink šeiminkės kojas Raketė ir Tilė iš išgąščio suviauksėjo, jų rudos akys neramiai lakstė. *Mes to nepadarėme, mes to nepadarėme.*

Kristė automatiškai nuvijo jas tolyn nuo šukių.

– Susipjaustysit letenėles, – pasakė ji švelniai ir nusivarė jas į virtuvę. Pasiėmusi šiukšlių semtuvėlį, ji vėl išėjo į lauką ir pradėjo tvarkytis.

Visą gyvenimą Kristė gebėjo pamatyti tai, ko nematė kiti. Tai buvo keista, nepaprasta dovana: ji ją nelauktai pajusdavo ir ji niekada nepadėdavo Kristei išspręsti savų problemų. Bet kai ji mažiausiai to tikėdavosi, jai paaiškėdavo tiesa – staiga apimdavo žinojimas, kas dedasi kito asmens širdyje.

Būdama maža ji manė, kad tai sugeba kiekvienas. Tačiau jos labai religingoje šeimoje nebuvo nė vieno, kurio ji galėtų paklausti. Nuojauta kuždėjo, kad kitiems žmonėms tai gali nepatikti. Kai nutikdavo kas bloga, jos tėvas meldavosi seniai mirusiems šventiesiems, o kai viskas ėjosi gerai, juos pamiršdavo, be to, nepritarė vietinių merginų norui išsiburti ateitį ir iš visų jėgų nekentė čigonų aiškiaregystės dovanos. Mama nerizikuodavo išsakyti savo nuomonės pirma nepasitarusi su vyru. Prieštarauti tėvui reiškė namuose kęsti jo įniršį. Taigi Kristė išmoko būti ramiau, atidžiu vaiku. Šeši vyresni broliai ir mažoji sesutė keldavo užtektinai triukšmo, todėl ji likdavo nepastebima. Paaugusi ir supratusi turinti neįprastą dovaną, ji džiaugėsi, kad niekam apie ją neprasitarė.

Kaip ji galėjo pasakyti žmonėms, kad Magovernų daržinė sudegs ir kad ponas Magovernas pats ją padegė, norėdamas gauti draudimo pinigus?

Būdama devyniolikos, Kristė pirmą kartą užsiminė apie savo dovaną, kai jos geriausia draugė Sara manė, kad Tedas, gražus vaikinys besišypsančiomis akimis ir ryškių veido bruožų, panašių į Stivo Makvino*, yra jai skirtas.

– Jis myli mane ir nori vesti, – pasakė Sara su įsimylėjusios devyniolikametės užsidegimu.

– Jaučiu, kad jis nėra visiškai nuoširdus su tavimi. Jis truputėlį dviveidis, – tarė Kristė. Ji staiga suprato, kad Tedas nemyli Saros ir dalija pažadus ne jai vienai.

– Netikiu! – atkirto Sara.

Kristė pajuto draugės pyktį ir prisiminė banalų posakį apie tai, kad už blogą žinią baudžiama.

Paaiškėjo, jog Tedas tikrai susitikinėja su kita mergina iš turtingos šeimos, ne tokios kaip Saros ar Kristės.

– Iš kur tu žinojai? – paklausė prislėgta Sara, kai viskas paaiškėjo.

– Kažkaip pajutau, – atsakė Kristė, nes tik taip galėjo viską paaiškinti.

Kuo jai artimesnis žmogus, tuo sudėtingiau. Dėl savęs ji nieko nejuto. Tikriausiai taip ir turėjo būti. Tačiau šiandien pirmą kartą ją apėmė siaubinga nuojauta, kad tai susiję su ja.

Gražioje virtuvėje su palubėj kabančiais žolelių ryšeliais, vieta, kurioje Kristė jausdavosi labai laiminga, dabar ją apėmė panika. Jos šeima. Tikriausiai jiems atsitiks kažkas baisaus ir ji privalo tai sustabdyti. Tačiau tokio jausmo ji niekada anksčiau nepatyrė. Dar niekada nejuto, kad bėda laukia Džeimso ar sūnų.

Kartą trylikametis Šeinas iškritęs iš medžio susilaužė raktikaulį, o Kristė tuo metu su klase lankėsi galerijoje, pasakojo dvidešimčiai mokinių apie Džeką B. Jeitsą.**

* Steve McQueen (1930–1980) – JAV kino legenda.

** Jack B. Yeats, XX a. airių nacionalinės dailės mokyklos kūrėjas ir vadovas, tapytojas.

Kai paklaikusi Šv. Uršulės mokyklos sekretorė pagaliau susisieikė su Kriste, ši pradėjo keikti save, kad negebėjo nujausti to, kas jai buvo labai svarbu. Kaip ji negalėjo pamatyti savo kenčiančio sūnaus? Kokia nauda iš tokios dovanos, jeigu ji tinka tik kitiems žmonėms?

Šį rytą per dešimt minučių Kristė paskambino telefonu abiem sūnums, linksmai su jais pasisveikino. Tuo metu ji galvojo tik apie juos ir savo horoskopą, žadantį jai nesėkmingą dieną, o tai gali būti susiję su jais, todėl nereikia vaikščioti po jokiomis kopėčiomis.

Galiausiai Kristė paskambino Džeimsui, su kuriuo buvo atsisveikinusi tik prieš dvi valandas, kai jis skubėjo į geležinkelio stotį – vyko į pasitarimą Korke.

– Ar viskas gerai, Kriste? – atsargiai paklausė jis.

– Taip, – atsakė ji, nenorėdama perduoti jam stipraus baimės jausmo. – Truputį išsigandau, tik tiek. Pas mus lyg artėja audra, – tai buvo grynas melas, nes dangus buvo toks giedras ir mėlynas kaip jos senovinio sužadėtuvių žiedo ovalus safyras. – Myliu tave, Džeimsai, – pridūrė ji, ir tai buvo tikra tiesa. Tada suskambo jo mobilusis telefonas, ryšys nutrūko, ir Kristė liko su užgulusia krūtinę siaubo nuojauta.

Ji paliko vyro mobiliajame telefone žinutę: „Viskas gerai. Dabar važiuoju apsipirkti, paskambink man vėliau ir pasakyk, gal galėsi grįžti ankstesniu traukiniu. Myliu. Iki.“

Džeimsas dirbo valstybinėje aplinkos apsaugos agentūroje, buvo užkopęs karjeros laiptais ir dabar ėjo aukštas pareigas. Jis daug keliavo po šalį, ir Kristė nerimavo, kad tų begalinių kelionių jam gerokai per daug. Bet Džeimsas vis dar norėjo būti užsiėmęs ir tikras, kad viskas vyksta sklandžiai.

Dešimtą valandą Kristė ėjo Vasaros gatve, nešdama pilnus pirkinų krepšius, stengdamasi atsikratyti neramių minčių. Tris dienas per savaitę, kai reikėdavo dirbti Šv. Uršulės mo-

kykloje, išeidama pro savo sodo vartelius ji sukdamo į kairę. Šiandien ji pasuko dešinėn, Vasaros gatvės kavinės link.

Tai buvo malonus dienos metas, kai eismas neintensyvus. Įsitempę ryto vairuotojai jau buvo darbe, ir Vasaros gatvė vėl priklausė vietos gyventojams. Dauguma pirmųjų Kristės kaimynų jau buvo išsikėlę, tačiau kai kurie gyveno čia taip ilgai kaip ir Devlinai.

Pavyzdžiui, Denisas ir Una Magvairai, turintys keletą iškluserių automobilių ir visiškai nekreipiantys dėmesio į dabartinę kaimynę, besipiktinančią, kad tokie subraižyti ir aplamdyti kledarai stovi šalia jos blizgančio BMW. Magvairai turėjo dukrą Mage. Kristė prisiminė, kad ji buvo geras vaikas. Aukšta, drovi, visada mandagi, slepianti savo grožį po tankiomis ryškiai rusvomis garbanomis, lyg norėdama užsisiklęsti nuo aplinkinio pasaulio. Kristė niekada nedėstė Magei dailės, bet kaip ir daugelis Vasaros gatvės mergaičių ši buvo aistringai įsimylėjusi Šeiną. Dėl susišiaušusių šviesių plaukų ir šiek tiek šelmiškos šypsenos. Šeinas buvo keliais mėnesiais vyresnis už Mage – keista, jie abu jau trisdešimtmečiai, – ir abejingas jos paaugliškomis svajoms.

– Tik pasisveikink su ja, – paliepė Kristė, susierzinusi, jog Šeinas nesupranta, kad net keli gražuoliuko žodžiai daug reikštų tai droviai mergaitei.

– Ak, mama, ji tada pagalvos, kad man patinka. Atsipeikėk, gerai?

– Ką tai reiškia? – pareikalavo paaiškinti motina. – „Atsipeikėk“? Aš žinau, ką sakau. Tik prašau parodyti truputį draugiškumo, Šeinai. Juk tai nieko nekainuoja, – pridūrė ji garsesniu balsu.

– Gerai, – burbtelėjo jis, suprasdamas, kad mama mano, jog geraširdiškumas ir geranoriškumas suteikia sielai laimės.

Tai buvo gera mintis, tik kuo čia dėtos mergaitės? – Gerai, pasisveikinsiu su ja.

– Ir būk malonus.

– Ar man reikėtų ir pasipiršti?

Dabar Magė gyveno Golvėje, ir Kristė jau seniai jos nematė.

Tačiau suaugusi Magė buvo verta ankstyvųjų Kristės vilčių. Ji iš tiesų atrodė pritrenkiančiai, jos plaukai patamsėjo iki blizgių kaštoninių, veidas įgavo puikaus ovalo formą su sidabriškomis kobalto mėlynumo akimis, plačiomis išraiškingomis lūpomis ir perregima tikros rudaplaukės oda. Bet atrodė, kad ji nesuvokia savo grožio. Greičiau priešingai. Kristė nujautė, kad Magė Magvair vis dar slepia savo tikrąjį aš.

– Jai puikiai sekasi, – Una Magvair atsakydavo Kristei, kai ši pasiteiraudavo apie dukrą. Una visą gyvenimą taip pat buvo rudaplaukė, tačiau dabar jos plaukai įgavo nublukusios braškės spalvą su siauromis sidabrinėmis gijomis. Ji vis dar buvo graži, nors smulkaus veido, kaip ir duktė. – Magė draugauja su nuostabiu vyriškiu. Jis dėsto koledže, o ji dirba bibliotekos mokslinių tyrimų skyriuje. Jie skirti vienas kitam. Gyvena kartu jau trejus metus puikiame bute netoli Erės aikštės. Kol kas neketina tuoktis, bet šiais laikais jauniems žmonėms tai nerūpi.

– Taip, – lengvai sutiko Kristė, nors aiškiai suprato: Una visa širdimi trokšta, kad vienturtė duktė ištekėtų ir susilauktų vaikų.

Jos pasuko į skirtingas puses. Kristė buvo įsitikinusi, kad Una nesuvokė, ką ji išvelgė jos širdyje.

Turėdama tą keistą dovaną Kristė jautė, jog dauguma žmonių nenori, kad kas nors žinotų jų slapčiausias mintis. Todėl ji niekam ir nesakė, nebent jos būdavo paklausama.

Dešimt jardų priešais ją iš aštuonioliktuoju numeriu pažymėto namo Amberė Rid ilgais, ką tik ištrinktais tamsinto aukso spalvos plaukais išskubėjo pro vartelius. Septyniolikmetė Amberė mokėsi paskutinėje Šv. Uršulės mokyklos klasėje ir buvo Kristės klasės pažiba.

Ji galėjo bet ką nupiešti pieštuku, bet ypač talentingai aliejiniais dažais tapė peizažus, išgalvotus pasaulius su keistais namais, nepanašiais į jokių kitų namus. Net didelėje klasėje Amberė išsiskyrė, nes buvo tokia energinga ir linksma.

Nemadingo kūno sudėjimo, linkusi apvalėti putlaus veidelio mergina turėjo vienintelį gražų bruožą – magiškai traukiančias alavo spalvos akis su tamsaus gintaro apskritimu aplink vyzdžius. Ji niekada nepriklausė prie mokyklos gražuolių, išstypusių ilgakojų išsikišusiais skruostikauliais. Tačiau Amberės gyvumas ir protingas tų akių žvilgsnis teikė jai patrauklumo, kuriam galėjo prilygti ne kiekviena paauglių grožio karalienė. Kristė kaip menininkė įžvelgė merginos seksualumą, neapčiuopiamą žavesį, kurio negalėtų pagauti fotografas, tik dailininkas.

Kristė žinojo, kad jei šį rytą dėl kokios nors keistos priežasties Šv. Uršulės mokykla nebuvo evakuota, Amberė turėtų sėdėti klasėje. Tačiau štai ji kaukši svaiginamo aukščio pakulniais ir segi spalvingą besiplaikstantį sijoną – nepanašų į pilką mokyklinį, išsikišantį nedailia A linija. Amberė laikė mobilųjį telefoną prie ausies, ir Kristė nugirdo jos žodžius:

– Ką tik išėjau. Kas nors pastebėjo, kad manęs nėra? Ar Makviti nepradės jaudintis, kad nepasirodė jos geriausia mokinė?

Ponia Makviti buvo matematikos mokytoja, ir Kristė suabejojo, ar Amberė, kurios kairysis smegenų pusrutulis dirbo stipriau ir kuriai sunkiai sekėsi matematika, galėjo būti jos geriausia mokinė. Veikiau mėgstamiausia, nes sunku atsispirti

mokinei, kuri klasėje visada atidi, mandagi ir darbšti. Bet ne geriausia.

Tikriausiai ji kalbasi su geriausia drauge Ela Obrain. Ši tikriausiai atsakė, kad ne, mokykloje tylu ramu.

– Džiugu. Jei kas klaustų apie mane, sakyk, kad vakar blogai jaučiausi ir turbūt apsirgau. Širyt skambinau į mokyklą ir pasakiau sekretorei, kad blogai jaučiuosi. Jei kas, pridenk mane ir sakyk, kad vemių kaip išprotėjusi. Tai tiesa, – nusijuokė Amberė. – Mane pykina nuo mokyklos.

Kristei pasidarė įdomu, ar Fėja, Amberės mama, žino, ką sumanė jos duktė.

Fėja Rid buvo našlė, tyli, dalykiška moteris, nepraleidžianti nė vieno tėvų susirinkimo ir visiškai pasinėrusi į dukters gyvenimą. Nors jos gyveno toje pačioje gatvėje, Kristė retai matydavo Fėją. Ji buvo uždara, vaikščiojo nulenkusi galvą, visur skubėdavo apsirengusi kukliais tamsiai mėlynos spalvos kostiumėliais ir žemakulniais bateliais, su portfeliu rankoje. Lengvabūdė Amberė, kuri turėjo visa, kas geriausia, ir traukė žmonių žvilgsnius, labai skyrėsi nuo motinos, kuri visada skubėdavo į darbą ar iš jo, stengdavosi mokėti paskolą ir aprūpinti šeimą maistu. Nereikėjo būti įžvalgiam kaip Kristė, kad pamatytum, jog Fėjos gyvenimas buvo vien pasiaukojimas.

– Amberė yra viena gabiausių visų mano mokinių, – pasakė Kristė Fėjai prieš dvejus metus, netrukus po to, kai Amberė atėjo į jos klasę. – Bet kuris menų koledžas norėtų ją priimti.

Fėjos veidas nušvito. Kristė niekada nebuvo mačiusi, kad šypsena taip pakeistų žmogų. Šalia dukters Fėja buvo neišvaizdi, jei Amberė – patraukliai apvalutė, tai motina tiesiog apkūni, o rudi plaukai užpakalyje tvirtai surišti į mazgą. Tačiau kai ji taip retai nusišypsodavo, staiga įgaudavo visą dukters žavesį, ir Kristė nejučia pagalvojo, kodėl tokia moteris kaip Fėja, kuriai negalėjo būti daugiau kaip keturiasdešimt,

gyvena tokį tylų gyvenimą. Joks vyras niekada ilgesingai nebučiavo Fėjos atsisveikindamas prie slenksčio. Jos drabužiai, kuklūs auskariukai ir žemakulniai bateliai, nešiojami dėl patogumo, buvo kaip skydas. Atrodė, lyg Fėja sąmoningai nusisuko nuo jaunatviško patrauklumo ir pasislėpė po nuobodžiais drabužiais.

Kristė pagalvojo, ar ji negalėtų pamatyti daugiau... bet staiga jai pasirodė, kad Fėja Rid užsisklendė, ir prieš save ji vėl matė paprastą moterį.

– Ačiū, ponია Devlin, – tarė Fėja. – Aš irgi taip manau, bet ją labai myliu, tad esu visiškai neobjektyvi. Juk tikriausiai kiekviena motina savo vaiką laiko Mocartu arba Pikasu.

– Ne kiekviena, – liūdnai atsakė Kristė, prisimindama kelis taip nemanančius tėvus ir motinas.

Jos žodžiai turbūt palietė jautrią stygą, nes Fėjos šypsena dingo, ir ją pakeitė įprasta, liūdna išraiška.

– Taip, jūs teisi, – atsakė ji linktelėdama. – Visada yra žmonių, kurie neįvertina savo vaikų. Net dvidešimt psichoterapijos metų jų nepakeis.

Priešais einanti Amberė linksmai atsisveikino telefonu. Kristė suprato, kad kaip mokytoja turėtų pasivyti merginą ir paklausti, kodėl ji ne mokykloje. Tačiau staiga Amberė lyg niekur nieko pasileido bėgti su aukštakulniais ir, Kristei nepėjus žengti į priekį, dingo jai iš akių.

Kristė gūžtelėjo. Amberė buvo gera mokinė, tyčia pamokų nepraleisdavo. Jodvi su Ela nepriklausė prie jokių mokyklos grupuočių ir iš paauglių pamažu virto jaunomis moterimis nerodydamos jokių akivaizdžių maištingo elgesio protrūkių.

Galbūt šiandien yra svarbi priežastis, kodėl ji praleidžia pamokas. Kristė pati žinojo, kad daug ką galima išmokti ne tik mokykloje.

Kai ji buvo jauna, irgi ne viską darė taip, kaip reikia.

Kristė vėl pagalvojo apie praeitį ir vietas, kuriose gyveno. Kilšandroje kartėlis ir kančia buvo taip prasismelkę į namo sienas, kad ji vos galėjo sulaukti, kada užaugš ir galės išvykti. Danvilio alėja, kur ji sutiko tiek daug draugų ir suprato, kad nereikia slėpti savo dovanos. Vasaros gatvė, kurioje nutiko visi gražiausi jos gyvenimo įvykiai.

Ji prisiminė, kaip atrodė jaunoji į Vasaros gatvę atsikrausčiusi Kristė, – ilgais tamsiais į uodegą surištais plaukais, visą laiką su džinsais ir sportiniais marškinėliais, – ir kokia laiminga ji jautėsi, turėdama gerą vyrą, užtektinai pinigų, jokių skolų, augindama gražų ir sveiką vaiką, kai kitas buvo pakeliui. Taip, Vasaros gatvėje praleistus metus buvo gera prisiminti.

Tačiau buvo ir kitokių metų, kuriuos ji norėjo užmiršti.

Ją vėl apėmė tas keistas jausmas ir, nors rytas buvo šiltas, Kristė sudrebėjo.